

דברי ברק רוזן במסיבת סיום לכבוד עדי רוזן

ברק רוזן

שלום לכולם,

הערב הזה עוסק בעקבות שאבא השאיר בעולם הפיזיקה, אבל אנחנו, המשפחה, לא מכירים את העקבות האלו טוב כמוכם. אנחנו כמובן יודעים שיש ספרים ומאמרים, אבל אין לנו את הידע המדעי והדידקטי שמאפשר לכם להעריך אותם. עם זאת אנחנו נמצאים ליד אבא כבר לא מעט שנים, כך שיצא לנו ללמוד על העקבות האלו מזוויות שונות, כאלו שאתם אולי אינכם מכירים. אז בדקות הקרובות אני רוצה לחלוק אתכם את נקודת המבט הייחודית שלנו על העקבות של אבא.

כשאני חושב על אבא, עולות לי כל מיני תמונות טיפוסיות לראש: למשל, אבא מבשל, אבא מרים כוס יין בארוחת שישי, אבא נהנה מהרוח בחצר האחורית של הבית או אבא רוקד בסלון כשהוא מרים את אחותי הקטנה על

הכתפיים. באחת התמונות הבהירות ביותר שיש לי, אבא יושב בישיבה המיוחדת שלו ליד שולחן גדול, כשעל השולחן מונחת עֵרְמָה של דפים, ואבא, בריכוז וסבלנות אין קץ, כותב ומתקן, כותב ומתקן. אנחנו, המשפחה, אמנם לא מבינים את תוכן העקבות של אבא, אבל ראינו אותו חוצב אותם בעיפרון ומחק במשך שנים, ואנחנו יודעים כמה אבא שם מעצמו בתוכם, באיזו אהבה ומסירות הן נעשו, ואיזה סיפוק ושמחה אבא שואב מהם.

סוג העקבות השני שאדבר עליו לא קשור לקרבה הפיזית שלנו לאבא, אלא לקרבה גנואולוגית. בגלל שגם שם המשפחה שלי הוא 'רוזן', יצא לי לנהל עשרות שיחות שהתחילו בשאלה "מה, אתה הבן של עדי רוזן?". חלק מהשיחות האלו היו עם אנשים שרק למדו מהספרים של אבא. הם בדרך כלל התרגשו לספר לי על יחסי אהבה-הערצה שהם ניהלו אתו, וכמעט תמיד ביקשו שאספר להם על האיש שמאחורי הספרים. חלק אחר של השיחות האלו היה עם אנשים שאבא היה המורה שלהם. הם בדרך כלל התעקשו לספר לי על הבדיחות של אבא, כאילו לא שמעתי אותם כבר אלף פעם, ועל כישורי זריקת הגירים שלו. חלק לא מבוטל מהם גם האשים את אבא בכך שהדביק אותם בחיידק הפיזיקה. בתור הבן של עדי רוזן, אני למדתי להכיר מקרוב את העקבות שאבא הותיר בלבם של תלמידיו. העקבות של אבא, אם כן, הם לא רק הספרים שלו, אלא גם אנשים, בשר ודם, שספגו ממנו ידע, דרכי חשיבה ואת האהבה לפיזיקה.

סוג העקבות האחרון שאדבר עליו הוא מעט אישי יותר.

לפני כשנה שמעתי פתגם שמאוד אהבתי: "למקומות שאליהם שווה להגיע, אין קיצורי דרך". כששמעתי את המשפט הזה, ישר חשבתי על אבא. כל מי שמכיר את אבא יודע שהוא פרפקציוניסט - מקפיד על קלה כחמורה, חסר פשרות בכל הנוגע לאיכות ומתנגד חריף לקיצורי דרך. אבל למה? מהו המקום שאליו הוא מנסה להגיע? בגלל שאני כבר מכיר את אבא לא רע, ארשה לעצמי לענות בשמו. דבר ראשון, אני יודע שכסף, יוקרה, כבוד, או משהו מהסוג הזה הם ממש לא מה שמניע את אבא. אבא תמיד ראה בהם רעשי רקע מיותרים והתעקש להדיר רגליו ממקומות שעוסקים בעניינים הטפלים האלה. ומלבד זאת, לא צריך להיות כל כך קפדן ומסור כדי להגיע אליהם - יש המון קיצורי דרך. מה שגרם לאבא להשקיע כל כך הרבה בעבודה שלו זו אהבה. אהבה עזה וטהורה למדע ולאמת, ואהבה ליופי שיש במדע. אהבה ליופי שיש בהסבר פשוט ואלגנטי לאמת פשוטה ואלגנטית. פעמים רבות ראינו את אבא מתרגש עד עמקי נשמתו מניסוי מוצלח או מניסוח מדויק ובהיר. התשורה של אבא לעבודה שלו הייתה תמיד היופי שיש באמת, ואני בטוח שכולכם תסכימו אתי שלשם אין קיצורי דרך.

מכיתה א' עד י"ב, וגם קצת באוניברסיטה, אבא לימד אותי מתמטיקה. אם יש משהו אחד שלקחתי אתי מהשעות האלו, הוא לצלול לעומק ולחפש את היופי הזה. בכל פעם שהיינו מסתכלים על שאלה, אני הייתי מחפש ישר את התשובה הסופית והאפרורית, את המספר הסופי שנמצא אחרי סימן ה"שווה", והייתי מאוד גאה אם הצלחתי במקרה. אבא היה עוצר אותי ומסביר שהתשובה הסופית בכלל לא משנה. מה שבאמת משנה זה להבין את השאלה. להבין את מבנה העומק הנסתר שלה ואת העקרונות שמהווים את הבסיס לתשובה.

אבא, האהבה שלך ליופי ולאמת וההבחנה העיקשת שלך בין העיקר לטפל נחרתו עמוק בנפשי, ואני אסיר תודה לך על כך.

אבא וסבא יקר, אתה מסיים פרק נפלא ועתיר עשייה ויוצא לדרך חדשה. כולנו מצפים לראות מה יולידו הידיים האוהבות והראש היצירתי שלך, ובטוחים שגם שם תשאיר עקבות.

אוהבים, המשפחה.